

Številka: 100-918/2012/3
Datum: 18. 11. 2014

Zadeva: Pripravišтво in usposabljanje na delovnem mestu

Na Ministrstvo za javno upravo ste naslovili vprašanja, vezana na možnost istočasnega (hkratnega) opravljanja volonterskega pripravništva in usposabljanja na delovnem mestu, ki ga v celoti financira Zavod za zaposlovanje RS, kakor tudi glede določenih finančnih vprašanj.

Z vidika pristojnosti Ministrstva za javno upravo pojasnujemo, da je pripravništvo institut, ki ga celostno urejata Zakon o javnih uslužbencih (ZJU) (Uradni list RS, št. 56/02, 110/02-ZDT-B, 2/04-ZDSS-1 (10/04 popr.), 23/05, 35/05-UPB1, 62/05 Odl.US: U-I-294/04-15, 113/05, 21/06 Odl.US: U-I-343/04-11, 23/06 Skl.US: U-I-341/05-10, 32/06-UPB2, 62/06 Skl.US: U-I-227/06-17, 131/06 Odl.US: U-I-227/06-27, 11/07 Skl.US: U-I-214/05-14, 33/07, 63/07-UPB3, 65/08, 69/08-ZTFI-A, 69/08-ZZavar-E, 74/09 Odl.US: U-I-136/07-13, 40/12-ZUJF) v XIV. poglavju in Pravilnik o trajanju pripravništva, načinu, poteku in programu usposabljanja pripravnikov (Uradni list RS, št. 28/2009), pri čemer je določen namen, čas, potek, program itd.

Zakon o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13 in 78/13 - popr.) v 124. členu določa:

(1) Če se pripravništvo v skladu s posebnim zakonom lahko opravlja, ne da bi delavec in delodajalec sklenila pogodbo o zaposlitvi (volontersko pripravništvo), se za pripravnika uporabljajo določbe tega zakona o trajanju in izvajanju pripravništva, omejenosti delovnega časa, odmorih in počitkih, povračilu stroškov v zvezi z delom, odškodninski odgovornosti ter zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu v skladu s posebnim zakonom.

(2) Pogodba o volonterskem opravljanju pripravništva mora biti sklenjena v pisni obliki."

Pripravišтво se skladno z 2. odstavkom 108. člena ZJU lahko opravlja tudi kot volontersko.

Posebnost volonterskega pripravništva je zgolj v tem, da ne gre za sklenitev delovnega razmerja, pač pa se sklene pogodba o volonterskem opravljanju pripravništva, ki mora biti sklenjena v pisni obliki. Ker je opravljanje pripravništva (tudi volonterskega) pogodbeno razmerje, v katerem se delodajalec zavezuje omogočiti pripravništvo, delojemalec pa opraviti pripravništvo, smo mnenja, da mora delodajalec omogočiti opravljanje pripravništva pripravniku, skladno s predpisi in programom usposabljanja, pri čemer bistvo pripravništva ni zgolj v tem, da pripravnik dela kot pripravnik določeno obdobje, pač pa da se v tem obdobju dejansko usposobi za delo, ki ga bo opravljal. Zaradi tega po mnenju Ministrstva za javno upravo ni možno, da bi v

istem času (torej času pripravništva) pripravnik opravljal program usposabljanja na delovnem mestu, po drugem programu.

V dopisu sprašujete tudi: *"Ali se mora za zaposlitev volonterskega pripravnika v občini obvezno izvesti javni natečaj? Ali mora biti pripravniško delovno mesto predvideno v sistematizaciji delovnih mest?"*

Kot smo že pojasnili, se volontersko pripravništvo od rednega pripravništva razlikuje po tem, da ne gre za sklenitev delovnega razmerja (torej zaposlitev), pač pa sklenitev pogodbe o volonterskem pripravništvu.

Skladno z določbo 124. člena ZDR-1 se volontersko pripravništvo lahko opravlja le takrat, kadar je s posebnim zakonom predvideno. Pripravništvo v državnih organih in upravah lokalnih skupnosti ureja ZJU v členih 106 – 110. Ker ZJU v drugem odstavku 108. člena določa, da se pripravništvo lahko opravlja tudi volontersko, je volontersko pripravništvo v državnih organih in upravah lokalne skupnosti možno.

Volontersko pripravništvo se ne opravlja na podlagi javnega natečaja, pač pa na podlagi javnega poziva ali razpisa, saj je javni natečaj institut, ki je predviden le za uradniška delovna mesta.

Zakon o javnih uslužbencih v drugem odstavku 55. člena določa, da se delovno razmerje za opravljanje pripravništva lahko sklene izven sistemizacije. Pripravništvo je potrebno tudi prikazati v kadrovskem načrtu.

Glede vaših vprašanj o viru finančnih sredstev za plačilo stroškov posameznega volonterskega pripravništva pojasnjujemo, da Ministrstvo za javno upravo ni pristojno za odgovor na tovrstno vprašanje, menimo pa, da se upošteva isti vir kot za stroške dela zaposlenih javnih uslužbencev.

S spoštovanjem,

Mojca Ramšak Pešec
generalna direktorica